

V KOLESJU NENEHNEGA RAZVOJA

Med šišenske delovne organizacije, ki že vrsto let dosegajo ugodne izvozne rezultate, sodi tudi delovna organizacija Agrostroj. Letno izvozi povprečno 50 odstotkov proizvodnje, predvsem v vzhodnoevropske države in dežele v razvoju.

Delovna organizacija Agrostroj bo letos praznovala petintridesetletnico. Julija 1945 je ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo namreč ustanovilo glavno upravo kmetijskih postaj Gustroj v Dragi in uprave kmetijskih strojnih postaj Ustroj po okrajnih centrih.

• Leta 1952, ko so bile v Gustroju le še servisne usluge, so se preimenovali v Agroservis. Njegov nadaljnji razvoj je šel hitro navzgor. Nakupili so mehanizacijo za pospeševanje razvoja kmetijstva. Leta 1959 so začeli izdelovati namakalne naprave. Z razširitvijo so se leta 1961 preimenovali v Agrostroj.

Generalni direktor Ludvik Smrekar je že petindvajset let vpet v kolesje razvoja delovne organizacije Agrostroj.

• »Sredi močvirskih mlak z žabami je stala manjša delavnica, skladišče in garaža delovne organizacije, ki je imela 30 zaposlenih v proizvodnji in režiji, ko sem pred 25 leti prišel«, se spominja direktor Agrostroja Ludvik Smrekar.

• »Delovne sile je bilo takrat dovolj, delovnih mest malo. Bodočnost delovne organizacije je bila v razširitvi proizvodnje. Leta 1956 smo edini v Sloveniji dobili zvezno posojilo. Nakupili smo stroje za melioracijo in krčenje gozdov, razširili in zgradili nove delavnice, nakupili orodje in v enem letu imeli že prek 100 zaposlenih.

• Sprva smo bili politično neorganizirani, sčasoma smo se dobro organizirali. S prostovoljnim delom smo pri gradnji nove hale toliko prihranili, da smo si uredili tudi jedilnico in kuhinjo. Naši delavci so pogruntali marsikatero tehnološko izboljšavo, potrdili so nam več patentov.«

LOTILI SO SE MARSICESA

• V petintridesetih letih so v Agrostroju začeli delati marsikaj. V sodelovanju s firmo Alfa Laval so pričeli sestavljati molzne napra-

ve v vsej Jugoslaviji. Zaradi nesporazumov s trgovci, ki so skušali pri tem več zaslužiti, so to dejavnost opustili. Poskusili so tudi s kooperacijsko proizvodnjo motornih kosilnic, ki so jo prav tako opustili. Izdelujejo le še manjše motorne kosilnice v kooperaciji z italijansko Alpino.

• Leta 1959 so začeli izdelovati opremo za namakanje, ki jo je prenehalo izdelovati pet jugoslovanskih proizvajalcev. Sprva so prevzeli tehnologijo edinega dotedanjega slovenskega proizvajalca, Agroindusa, čez leto dni so razvili svojo tehnologijo.

• Sedaj ima Agrostroj v dveh temeljnih organizacijah, delovni skupnosti skupnih služb in dislociranem obratu razvito storitveno in različno proizvodno dejavnost.

• V temeljni organizaciji »Kmetijska mehanizacija« izdelujejo namakalne naprave iz prenosnih aluminijastih cevi, prenosne črpalne agregate in naprave za razprševanje hlevskih fekalij, plastenike z vso opremo, obrat v Ivančni gorici pa posode in silose iz armiranega poliestra in plastične mase za vodno in toplotno izolacijo.

• Temeljna organizacija »Servis« popravljata kmetijska, gozdarska, gradbena in osebna vozila, prodaja vzhodnoevropska osebna vozila, ima pa tudi rezervne dele ter je ekskluzivni zastopnik za težko mehanizacijo iz Sovjetske zveze.

POLOVICO V IZVOZ

• »Lani smo izvozili 56 odstotkov proizvodnje. Planirani izvoz smo prekoračili za 31,6 odstotka, glede na leto 1978 pa je bil lani izvoz za 36,8 odstotka večji. Letos načrtujemo 16 odstotkov večji izvoz kot lani,« je povedal Stane Goričar, vodja plansko-organizacijskega oddelka.

• Izvozna dejavnost Agrostroja je vsa leta usmerjena v vzhodnoevropske države in dežele v razvoju. Vendar pa osvajanje tujega trga ni lahko. V hudi mednarodni konkurenci često izgubijo posel, ker so dražji kot drugi ponudniki. Zaradi uporabe kakovostnejšega materiala so njihovi izdelki sicer boljši, saj imajo daljši rok trajanja.

• »Težko pa prepričamo kupce o prednostih našega sistema. Še zlasti, ker nam jugoslovanske projektantske organizacije, ki prevzemajo inženiring v teh deželah, delajo kaj slabo uslugo. Često raje projektirajo opremo tujih proizvajalcev kot domačo. Sami nimamo dovolj strokovnjakov-tehnologov, da bi sodelovali pri vsakem sklepanju posla. Zato si želimo predvsem boljšo povezavo s projektanti in trgovskimi predstavniki,« je povedal direktor Ludvik Smrekar.

• Medtem ko tuji proizvajalci nudijo tržišču enostavne sisteme iz slabšega materia-

la, prevzema Agrostroj opremo večjih kompleksov z namakalnimi napravami, izdelanimi iz legiranega aluminija, ki je trajnejši. Boljši material ni edini »graditelj« visoke cene Agrostrojevih izdelkov na svetovnem trgu. Ceno jim dviguje tudi drag repromaterial.

• Oskrba z repromaterialom v zadnjem času v Agrostroju precej šepa, vedno več težav imajo tudi s kooperanti. To ne ostaja brez posledic v proizvodnji in lahko ogrozi tudi planirani izvoz.

• In kakšne so te težave?
• Milan Protulipac, direktor kadrovske-spološnega sektorja: »Naša livarna je premajhna, zato moramo dve tretjini potreb kupovati pri različnih kooperantih. Ti niso pod zvezno kontrolo cen in povišujejo cene tudi do 100 odstotkov, Agrostroj pa jih letno lahko dvigne le od 8 do 10 odstotkov.«

• Čeprav uporablja Agrostroj v glavnem domače surovine, letos le težko pride do njih.

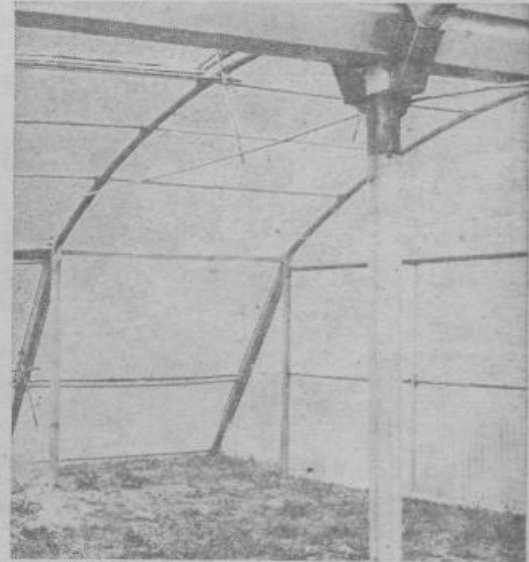
• »Letos dobavitelj surovin dosledno uveljavlja pravico soudeležbe pri izvozu v višini vrednosti surovine v izvoznem izdelku. Če hoče torej Agrostroj surovino dobiti, jo mora delno plačati z devizami. Teh pa nima dovolj. Ker je prejšnja leta uvažal malo surovin, je uporabil le del deviz, ki jih je ustvaril z izvozom. Ostale je prepustil drugim gospodarskim panogam. Tudi letos ima na razpolago le toliko deviz kot lani, za nakup surovin pa bi jih rabil mnogo več. Proizvajalci devize terjajo, mi svojih ne dobimo, tako se vrtimo v začaranem krogu brez izhoda. Večkrat nam ostane le preplačevanje prek dogovorjenih cen,« je povedal Ludvik Smrekar.

• Težave s surovinami ima tudi nova tovarna za izdelavo poliestrskih silosov in raznih posod v Ivančni gorici. Dve jugoslovanski tovarni za izdelavo steklenih vlaken sta še v gradnji. Poskusna proizvodnja pa že kaže, da njihov material ne bo ustrezal po kakovosti tovarni v Ivančni gorici. Zato bodo morali steklena vlakna še uvažati iz Čehoslovaške in zahodnih držav.

INVESTICIJE

• V temeljni organizaciji »Kmetijska mehanizacija« sta v teku dve novi investiciji.

• »Ker kooperanti vedno bolj »navijajo« cene, smo se pred leti odločili za gradnjo manjšega obrata z livarno za barvne kovine, obdelovalnico in montažo. Obrat bo imel kompletno proizvodnjo in bo lahko samostojno delal. Zato smo sprejeli ponudbo za gradnjo v Sentrupertu na Dolenjskem. Naša

Plasteniki so mnogo cenejši od steklenjakov, v njih pa prav tako lahko gojimo zelenjavo ob vsakem letnem času. V Jugoslaviji se zanje zanimajo predvsem kupci iz Vojvodine in Dalmacije.

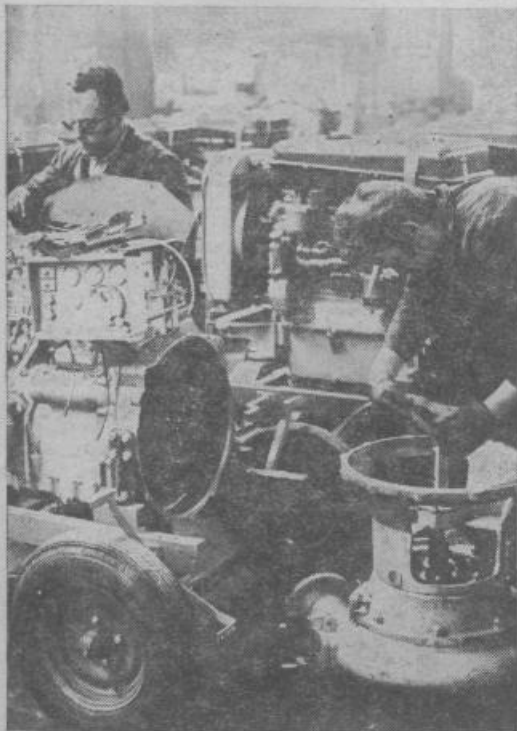
Delovna organizacija Agrostroj je članica SOZD Združena podjetja strojogradnje. V temeljni organizaciji »Kmetijska mehanizacija« ima zaposlenih 223 delavcev in 5 učencev, v temeljni organizaciji »Servis« je 105 delavcev in 48 učencev in v delovni skupnosti skupnih služb 152 delavcev.

V letu 1979 so za 20 odstotkov presegli planirani prihodek temeljnih organizacij in skupnih služb. Glede na leto 1978 je bil večji za 26,6 odstotka. Letos načrtujejo 15,76 odstotka večji skupni prihodek kot lani.

Visoke cene kooperantskih storitev in porast materialnih stroškov so bili vzrok, da so lani dosegli planirani dohodek le z indeksom 95,16, čeprav je bil glede na leto 1978 dohodek večji za 15,62 odstotka.

Letos načrtujejo porast dohodka za 33,5 odstotka, ostanek za poslovne sklade naj bi predvidoma porastel za 28,8 odstotka, osebni dohodki v povprečju za 19,41 odstotka.

tovarna bo zaposlila od 50 do 60 ljudi in prispevala tudi k razvoju kraja. Čeprav so bili krajani sprva navdušeni nad gradnjo, smo kasneje našli na različna nasprotovanja, ki so precej zavlekla gradnjo. Ker proizvodnja ne bo hrupna in ne bo onesnaževala okolja, ne vidimo razloga za nasprotovanje gradnji,« je povedal Janez Nastran, pomočnik glavnega direktorja Agrostroja.

V proizvodnih in servisnih delavnicah nenehno brnijo stroji.

● Investicija bo veljala 40 milijonov dinarjev, sredstva zanjo so v Agrostroju zagotovili že lani, lani so položili tudi temeljni kamen, zaključena bo predvidoma do septembra letos.

● Lani so v tej temeljni organizaciji začeli graditi tudi strojno obdelovalnico, ki bo v prvi fazi služila kot pomožno skladišče. Ko bo zgrajena, predvidoma naj bi to bilo konec leta, bodo z novimi sodobnimi stroji petkrat povečali zmogljivost. Skupaj s strojno opremo bo investicija veljala prek 30 milijonov dinarjev. Prva sredstva so zagotovili že lani, nekaj sredstev bodo dobili iz SOZD Strojogradnje, saj so ena od 17 članic te sestavljene organizacije.

● Tretjo investicijo, ki jo načrtuje Agrostroj, bosta skupaj uresničili obe temeljni organizaciji. Zgradili bosta namreč novo halo z 2.000 kvadratnimi metri površine. Ta skupna naložba bo veljala okrog 35 milijonov dinarjev, zgradili jo bodo prihodnje leto.

● Med načrti delovne organizacije Agrostroj naj omenimo še postavitev servisnih postaj v več krajih ljubljanske regije. Dogovarjajo se že s šestimi kraji. V tipičnih delavnicah, prilagojenih terenu, bo od 15 do 20 zaposlenih skrbelo za servis kmetijske mehanizacije.

VLAGANJA V NAPREDEK

● Že prva leta po ustanovitvi je delovna organizacija začela vlagati v raziskovalno delo. Raziskovalna dejavnost se je razširila s proizvodnjo namakalne tehnike. S sodelovanjem s kmetijskimi inštituti, fakultetami in kmetijskimi kombinati je Agrostroj nenehno izpopolnjeval opremo za namakanje. Dosegel je tako kakovost izdelkov, da se je vključil v mednarodno menjavo in postal velik izvoznik namakalne tehnike. Njegovi izdelki so testirani tako v Jugoslaviji, kakor tudi v državah, kamor izvažajo. Prejel pa je tudi številna priznanja.

● Z razširjanjem proizvodnega programa so v Agrostroju osvajali tudi vedno novo tehnologijo v proizvodnji. Izpopolnjevanje tehnologije in uvajanje novih tehnoloških postopkov je še danes eden bistvenih elementov razvojnih programov.

RAZVITA SAMOUPRAVA

● Delovna organizacija Agrostroj se pripravlja na novo reorganizacijo. Še letos bo postal obrat v Ivančni gorici samostojna temeljna organizacija, v svojo temeljno organizacijo se bo organizirala tudi komercialna.

● Od začetkov samoupravljanja pred 30 leti do danes se je samoupravljanje izredno razvilo. Več kot polovica delavcev je vključena v delegatski sistem samoupravnega odločanja v delovni organizaciji ali izven nje. Vse družbenopolitične organizacije Agrostroja so aktivne in veliko prispevajo k sedanjim delovnim uspehom in prihodnjemu razvoju.

● Družbenemu standardu namenjajo veliko pozornosti. Urejeno imajo prehrano med delom, oddih v svojih počitniških domovih, razrešujejo stanovanjska vprašanja, ne pozabljajo na kulturo in rekreacijo.

● Seveda so tudi v Agrostroju letos še posebno stabilizacijsko naravnani. Vendar pa so med stabilizacijskimi ukrepi, ki so sestavni del smernic za gospodarjenje v letošnjem letu, tudi taki, ki niso novost. Povpraševanje inovacijske dejavnosti, izboljšanje tehnoloških postopkov, povečanje proizvodnih zmogljivosti zaradi predragih kooperantskih storitev, smo že omenili. To vse so tudi ukrepi za stabilizacijo gospodarjenja, poleg številnih drugih seveda. Saj so si tudi v Agrostroju, kot povsod drugod, začrtali večjo produktivnost, boljšo organizacijo dela in večjo delovno disciplino, racionalno izkoriščanje zmogljivosti in vzdrževanje sredstev za delo in še vrsto drugih usmeritev.

Roža Erman
Foto Franci Rozman

Godbeniki in pevci Litostroja vabijo

Zakaj se jim ne bi pridružili?

(M. H.) Letos mineva že trideset let od ustanovitve pihalnega orkestra Litostroj, ki je torej le dve leti mlajši od svoje delovne organizacije. V tem obdobju je Litostroj zrasel in se razvil, vzporedno z njim pa se je spreminjala tudi podoba pihalnega orkestra. Menjavali so se člani, zamenjal se je diri-

Enako zavzeto delujeta v Litostroju tudi moški in ženski pevski zbor, ki ju vodi tovariš Primož Cedilnik. Prav zdaj začnjata oba zbora, ki pa pogosto nastopata tudi skupaj, z novo pevsko sezono, zato nikakor še ni prepozno, da bi se jima priključili. Veseli so vsakega novega člana, primanjkuje pa jim

gent, v letošnjem letu pa so končno dobili tudi nove, kvalitetne instrumente.

Danes sestavlja pihalni orkester 45 članov, ki ne delajo vsi v Litostroju — skupna jim je predvsem ljubezen do igranja. Z vajami, ki jih imajo dvakrat tedensko, so posebno v zadnjem času dosegli prav zavidljivo kvaliteto, zato so tudi vedno pogosteje vabljene na razne prireditve. Tako nastopajo na vseh prireditvah v Litostroju, na važnejših kulturnih manifestacijah v krajevni skupnosti Litostroj, v občini Šiška, v okviru mesta, prirejajo pa tudi samostojne koncerte drugod po Sloveniji in celo izven naših meja.

Repertoar orkestra je zelo pester, saj zajema skladbe vseh žanrov — tako zabavne kot klasične in narodne žanre — seveda prirejene za pihalni orkester. Pogosto pa na prireditvah z orkestrom sodelujejo tudi pevski zbori ter vokalni in instrumentalni solisti. Prav slednje je na prireditvah litostroj-skega orkestra novost, ki pa so jo poslušalci sprejeli z velikim navdušenjem.

Čeprav šteje orkester 45 članov, si želi ob 30. obletnici svojega delovanja svoje vrste okrepiti in pritegniti k igranju nove člane. Zato vabi glasbenike, ki igrajo kakršenkoli instrument iz skupine pihal ali trobil, da se vključijo in postanejo redni člani pihalnega orkestra. Če vas to morda zanima, lahko podrobnejše informacije dobite pri dirigentu orkestra Blagoju Iliču (Litostroj, Djakovičeva 36 ali telefonska številka 556-021, int. 206).

posebno ženskih altov. Če vas petje in urice, preživete v prijetni družbi, veselijo, nikar ne oklevajte in se jim pridružite — veselo vas bodo sprejeli medse! Kaj več o tem pa lahko izveste v sindikatu delovne organizacije Litostroj.

PRI NAS DOMA JE LEPO

Doma sem v Medvodah. Stanujemo v bloku. Imam očka, mamico in sestrico. Živimo v dvosobnem stanovanju. Čeprav je majhno, mi nudi prijetno zavetje in topel dom.

Pri nas je najbolj lepo takrat, kadar smo vsi doma. To je le malokrat, ker je očka zelo zaposlen pri gradnji hiše. Čeprav se zvečer utrujen vrne domov, še vedno najde čas, da se malo pogovorimo o nalogah, drugih rečeh in da se malo pošalimo. Dostikrat zvečer tudi gledamo televizijo. Časopise, revije in kakšne druge zanimive knjige preberemo zvečer v postelji. Lepo je tudi takrat, ko se v lepem vremenu odpravimo na izlet. Poleti hodimo nabirat borovnice, jeseni pa gobe. Tudi pozimi se zabavamo v naravi. Pogosto se sanjamo v Rakovniku, kjer delamo novo hišo. Mislim, da nam je prav lepo.

Vita Seršen 5. a r.